

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Муніципальна економіка»

**на тему: «Планування розвитку комунального підприємства (на
прикладі комунального підприємства «Агентство програм розвитку
Одеси»)»**

Виконавець:

студент ФЕУП

Сівко Богдан Ігорович _____

Науковий керівник:

д.е.н, професор

Ковальов Анатолій Іванович _____

Одеса 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Наміри щодо розвитку країни, регіону, міста, завжди спираються на наявні ресурси, на потенціал підприємств, в першу чергу муніципальних. В той же час в Одесі найвпливовішими на економічну кон'юнктуру є саме рекреаційні ресурси, проекти розважально-дозвільного характеру. Тому, цілком очевидно, що саме планування їхньої діяльності стає вирішальною умовою сталого розвитку економіки. В умовах зростаючої конкуренції активна інноваційна діяльність на підприємствах дедалі більше визначає успіх підприємницької діяльності. Нові ідеї і продукти, нові технології та організаційні рішення виводять підприємства з кризових ситуацій і гарантують їм фінансову стабільність.

Ступінь опрацювання питання. Проблемами планування діяльності підприємств присвячені роботи: І. Ансоффа, М. Портера, Дж. Пірса, Р. Робертсона, Дж. Хіггенса. Питання організації та поліпшення муніципального управління докладно розглянуто в роботах В.Н. Бабаєва, А.І. Ковальова, В.А. Карпова, К.І. Тарасова, Т.П. Галушкина, Н. Генчева, В. Попкова та багатьох інших. Втім, особливості сучасного шляху розвитку муніципальних підприємств у світі проявляються із дотриманням саме цілей сталого розвитку, встановлених GRI (Global Research Initiative), тому напрями сучасного муніципального управління діяльністю підприємства потребують додаткового опрацювання.

Метою кваліфікаційної роботи є формування сучасних аналітичних положень, щодо удосконалення механізму організації муніципального управління на підприємстві.

Відповідно до поставленої мети *в роботі розв'язується ряд завдань*, а саме:

- дослідити поняття та сутність планування розвитку муніципальних підприємств;
- опрацювати питання формування бізнес-моделі муніципального підприємства;
- визначити основний інструментарій управлінського впливу на ключові ресурси муніципального підприємства;
- дати загальну характеристику товариства КП «Агенство програм розвитку міста»;
- провести аналіз результатів його фінансово-господарської діяльності;
- проаналізувати стан розвитку акселератору муніципальних проектів Betamisto;
- визначити шляхи покращення управління розвитком товариства КП «Агенство програм розвитку міста»;
- провести економічне обґрунтування розроблених заходів щодо інноваційної діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження є процес планування розвитку комунального підприємства.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних та прикладних аспектів управлінської діяльності на муніципальному підприємстві.

Методи дослідження. У процесі дослідження застосовувались: причинно-наслідковий та системний аналіз; семантичний та морфологічний аналіз, аналіз первинних документів управлінської та фінансової звітності; фінансово-економічний аналіз; аналіз організаційної структури підприємства; аналіз полів ризику; статистичний, фінансово-економічний та структурно-графічний аналіз.

Інформаційною базою дослідження слугували наукові публікації, зокрема монографічні видання вчених з проблематики планування розвитку комунальних підприємств, нормативно-законодавчі акти України, матеріали наукових конференцій і досліджень, звіти та аналітичні матеріали відповідних державних органів, дані звітності офіційних статистичних збірників, фінансова звітність підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел (81 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 90 сторінок. Основний зміст викладено на 79 сторінках. Робота містить 10 таблиць, 9 рисунків.

Публікації. За результатами дослідження підготовлена стаття: Сівко Б.І., Сментина Н.В. Інноваційні підходи в управлінні ресурсами муніципального підприємства. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління.* Том 30 (69). № 5, 2019.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи планування розвитку комунальних підприємств»** досліджуються теоретичні аспекти планування розвитку комунальних підприємств. Розкрито сутність поняття планування розвитку комунальних підприємств. Розглянуто концепцію бізнес-моделі муніципального підприємства, її роль у розвитку підприємства, досліджено поєднання макроекономічного та мікроекономічного підходів до створення бізнес-моделі через концепцію Smart City. Висвітлено теоретичні засади впровадження концепції LEAN на муніципальному підприємстві.

У другому розділі **«Стратегічний аналіз розвитку КП «Агентство програм розвитку Одеси»** проведено стратегічний аналіз розвитку комунального підприємства «Агентство програм розвитку Одеси», проаналізована його фінансово-економічна діяльність.

У третьому розділі **«Удосконалення управління розвитком КП «Агентство програм розвитку Одеси»** розроблені заходи щодо покращення системи управління комунального підприємства. Запропоновані рекомендації щодо вдосконалення бізнес-моделі шляхом деталізації її змісту по ключових сегментах бізнес-моделі. Сформовано перспективний план розвитку підприємства. Запропонований підхід до впровадження рішень по стратегічному управлінню проектами.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Показниками якості життя населення є: доходи населення, вартість життя, споживання, інтегральні показники життя, рівень бідності, охоплення інфраструктурою. Відповідно до глобальної ініціативи сталого розвитку та соціальної відповідальності завданнями планування вважаємо: допомогу місцевим соціальним інститутам; ефективне використання ресурсного потенціалу; заходи по боротьбі з корупцією та хабарництвом; поліпшення практики в галузі управління інфраструктурою; створення рівних умов використання продукції для людей з обмеженими можливостями; розробка портфеля нових продуктів (покращена якість, інноваційні продукти) - забезпечення інноваційної якості товарів і послуг; розробка програм охорони здоров'я і зміцнення здоров'я, підвищення безпеки життя; розробка програм безперервного навчання, сприяння зайнятості; внесок у поліпшення екології навколишнього середовища (економія електроенергії, води та інших невідновлюваних природних ресурсів, запобігання викидів CO₂, захист навколишнього середовища).

2. У разі, коли планування розвитку комунальних підприємств відбувається в рамках концепції Smart City, тоді розумна енергія, здоров'я, мобільність, прозорість та інтернет-активність стають сферами вивчення ефективності розвитку комунального підприємства.

3. Управління розвитком комунального підприємства може бути засноване на ресурсному менеджменті чи бережливих технологіях. До ресурсів можуть бути віднесені: технічні, технологічні, людські, фінансові та організаційні ресурси.

4. Ключовими функціями КП «Агенство програм розвитку Одеси» є: модерація, інформування, пошук партнерів, юридична підтримка. Основні проекти, пов'язані із захистом тварин, будівель, усім, що створює комфорт для громадян та перспективи інвестицій для іноземних власників капіталу. Найважливішими проектами є: будівництво нової смуги аеропорту, організація трамвайного маршруту і морських трамваїв, розвиток інновацій, реконструкція освітлення, відкриття приватного терміналу в акваторії та інше.

5. Встановлено, що опосередкованим показником, який є стороннім ефектом та може вимірювати ефективність системи управління Агентства є рейтинг міста Одеса. Зокрема, - це рейтинги FITCH та IBI-Rating, які покращилися за аналізований період.

6. Існуючий бренд 5T – це можливість збільшення капіталізації Агентства. Для цього пропонується введення стандартизації послуг через уніфікацію управлінських, технічних та економічних компонентів. Стандартизація починається за елементами ціннісної пропозиції: покращення сервісу через технології, інвестиційний аналіз, техніко-економічне обґрунтування, бізнес-планування, впливовість та статусність бренду,

зменшення впливу ризиків, колективний доступ до проектів через збільшення прозорості.

7. Ідентифіковано показники ефективності менеджменту, зокрема: показники рейтингів міста; обсяг інвестицій; скорочення дотацій; скорочення бюджетного фінансування; скорочення державних службовців; працевлаштування; партнерства з іншими регіонами; інноваційна діяльність; підвищення якості товарів та послуг; взаємодія з інвесторами; взаємодія з громадськістю; ланцюг створення вартості (додана вартість); методологія інвестування; взаємодія зі стейкхолдерами; промислова безпека; екологічна безпека; енергоефективність; недискримінація; вплив на бренд міста; соціальний захист; волонтерство; оцінка ефективності виконання проектів Агентства.

8. Сформовано перспективний план розвитку підприємства. Запропонований підхід до впровадження рішень по стратегічному управлінню проектами.

АНОТАЦІЯ

Сівко Б.І., «Планування розвитку комунального підприємства (на прикладі комунального підприємства «Агентство програм розвитку Одеси»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою «Муніципальна економіка». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019 рік.

У роботі досліджуються теоретичні аспекти планування розвитку комунальних підприємств. Розглянуто концепцію бізнес-моделі муніципального підприємства, її роль у розвитку підприємства, досліджено поєднання макроекономічного та мікроекономічного підходів до створення бізнес-моделі через концепцію Smart City.

Проведено стратегічний аналіз розвитку комунального підприємства «Агентство програм розвитку Одеси», проаналізована його фінансово-економічна діяльність.

Надані пропозиції щодо удосконалення управління розвитком комунального підприємства «Агентство програм розвитку Одеси». Розроблено перспективний план розвитку комунального підприємства. Визначені цілі сталого розвитку в управлінні підприємством.

Ключові слова: комунальне підприємство, сталий розвиток, бізнес-модель, управлінський аналіз, інноваційний розвиток.

ANNOTATION

Sivko B.I., «Planning of the municipal enterprise development (on the example of the municipal enterprise «Agency of the Odessa development programs»)»

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty 076 "Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges" under the Master's program "Municipal Economy". – Odessa National Economic University. – Odessa, 2019

The theoretical aspects of planning of development of communal enterprises are investigated. The concept of a business model of a municipal enterprise, its role in the development of the enterprise, the combination of macroeconomic and microeconomic approaches to creating a business model through the Smart City concept are examined.

A strategic analysis of the development of the municipal enterprise "Agency for Development Programs of Odessa" is carried out, its financial and economic activity is analyzed.

Suggestions on improvement of development management of the municipal enterprise «Agency of programs of development of Odessa» are given. A prospective plan for the development of the utility has been developed. Sustainable development goals in enterprise management are defined.

Keywords: municipal enterprise, sustainable development, business model, management analysis, innovative development.